

nalizm cereyanları cemiyetin kuvvetlenmesinin alâmetleridir. Fakat o kendi prensipi ile kendi kendisini tahrip edecektir.

J. LEIF: LA SOCIOLOGIE DE TÖNNIES

Presses Universitaires, Paris 1946 - p. 219

Tönnies'in eserini fransızcaya çeviren Leif iki sene sonra bu Alman sosyologunun içtimaî teorisi hakkında bu eseri neşretti. Burada onun yukarda bahsettiğimiz esaslı kitabından başka diğer eserlerine de dayanarak yakın zamanlara kadar birçok cereyanlar üzerine tesiri olan bu fazla şematik sosyolojiyi anlatmaktadır.

WILHELM DILTHEY: INTRODUCTION À L'ETUDE DES SCIENCES HUMAINES

Trad. par L. Sauzin — Presses Universitaires, Paris, 1942, p. 520

W. Dilthey, Almanya'da yeni Kantçı felsefenin ve «beşeri» ilimler anlayışının en dikkate değer mütefekkiridir. «Mânevî ilimler» adını verdiği ve «tabiat ilimleri» ne zıd bir saha ve bir metodu olduğunu iddia ettiği ilimlerin müdafaasını yaparken bilhassa Fransa ve İngilterede vücut bulmuş olan sosyoloji cereyanlarına karşı şiddetli hücumlarda bulunmuştu. Dilthey'in bu hücumlarda gözünde bulundurduğu sosyolojilerin başında Aug. Comte, Spencer, ve S. Mill sosyolojileri gelmekteydi. Bu yüzden uzun müddet Fransada iyi karşılanmamış ve hemen hiç bir eseri tercüme edilememiş bulunuyordu. İlk defa — ve biraz eskimiş olarak — Fransada bu Alman filozofunun fikirlerine karşı alâka uyandığını görüyoruz. Dilthey'in metodu Heinrich Rickert ve kısmen E. Spranger tarafından devam ettirilmiştir. Bugün de yeni felsefe cereyanlarına rağmen birçok taraftarları vardır.

«İnsanî ilimlerin tetkikine giriş» adını taşıyan bu kitabın küçük başlığı «cemiyet ve tarihin tetkikine verilebilecek esas üzerine deneme» olduğu için bu kitaba umumiyetle sosyolojiye hücum gözüyle bakmak yerinde bir hareket olmaz. Bu her şeyden önce Comte geleneğine karşı meydana çıkmıya çalışan yeni bir sosyoloji görüşü diye telâkki edilmelidir. Müellif kitabına insanî ilimlerin tabii ilimler karşısında muhtar bir bütün teşkil ettiklerini söyleye-